

Gartner brengt aanbieders hulpmiddelen voor Business Process Analysis in kaart

INZICHT IN BPA-TOOLS

De rol van Business Process Analysis in de wereld van BPM wordt steeds belangrijker. Gartner stelt zelfs dat het zonder goede BPA-tools lastig wordt om de kostenvoordelen en tijdwinst die BPM belooft daadwerkelijk te kunnen realiseren. Het onderzoeksbureau heeft deze relatief nieuwe markt in kaart gebracht.

Door Robbert Hoeffnagel

Voor Gartner zijn Business Process Analysis (BPA) en Business Process Modelling meer en meer het startpunt van BPM- en compliance-projecten. Tot voor kort waren BPA-tools vooral een niche-markt. Inmiddels is er echter steeds vaker sprake van een koppeling tussen enerzijds BPA-tools en anderzijds workflow engines en hulpmiddelen voor Business Activity Monitoring. Hierdoor groeit de belangstelling voor BPA-hulpmiddelen momenteel snel.

Business process analysis is zeer gebaat bij tools die deze activiteiten ondersteunen. Daarbij gaat het om meer dan 'alleen maar' het visualiseren van een werkproces. Ook het simuleren van de gevolgen van wijzigingen rekent Gartner tot het domein van BPA. Evenals voorzieningen om tot een kostentoerekening op basis van activiteiten te komen. Het belang van een goed hulpmiddel ter ondersteuning van BPA is groot, meent het bureau: zonder een goed BPA-tool geen optimalisatie van werkprocessen en dus ook geen kostenverlaging of tijdwinst.

Groei en consolidatie

BPA-software wordt gebruikt voor het definiëren van de business-architectuur, stelt Gartner vast. IT-architecten maken eveneens in toenemende mate gebruik van deze tools om technische en informatie-architecturen te ontwikkelen. Daarmee kunnen dit soort hulpmiddelen dus ook een handig bruggetje naar de technische wereld zijn. Doordat veel BPA-

tools een gemeenschappelijke repository delen met die modellen, is het mogelijk om de gevolgen van eventuele wijzigingen snel te achterhalen. Hoewel menig IT-afdeling dus belangstelling heeft voor dit soort pakketten, vormen business analisten en procesarchitecten heel duidelijk de primaire doelgroep van deze hulpmiddelen.

Het gaat in dit marktsegment om een combinatie van bekende spelers IDS Scheer bijvoorbeeld of Microsoft en IBM – en relatief onbekende bedrijven als Troux Technologies of Pro-Activity. De afgelopen jaren hebben deze firma's in dit segment een groei van gemiddeld vijftien procent per jaar meegemaakt. Die groei zal de komende jaren voor de marktleiders zeker nog wel aanhouden, verwacht Gartner. Tegelijkertijd zal het aantal aanbieders toenemen en komt er de nodige druk te staan op de prijzen. Dit is met name het gevolg van de opkomst van relatief eenvoudige en goedkope tools die alleen op BPA zijn gericht. Tegelijkertijd verwacht Gartner dat de aanbieders van Business Process Management suites zullen uitbreiden met BPA-voorzieningen die hierdoor relatief goedkoop in de markt kunnen worden gezet. Daardoor zal de gemiddelde groei van de markt afnemen van de huidige vijftien tot circa tien procent per jaar.

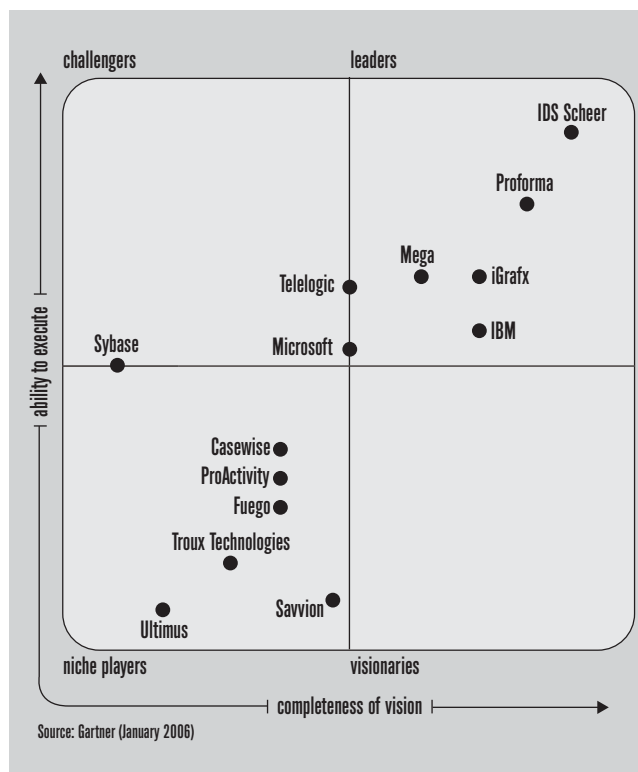
Uit het feit dat veel aanbieders relatief klein zijn, mag volgens Gartner niet worden afgeleid dat deze bedrijven niet erg stabiel zouden zijn. Doordat veel van deze ondernemingen ook adviesdiensten aanbieden, hebben zij namelijk een

steviger financiële basis dan in eerste instantie vaak wordt gedacht. Het is verder nog maar de vraag hoeveel BPA-aanbieders de komende jaren zelfstandig zullen blijven. Aan de ene kant zullen nieuwe aanbieders ontstaan, waarbij Gartner onder andere de huidige leveranciers van BPM-pakketten en BPM-suites noemt. Ook ziet het bureau meer en meer gespecialiseerde spelers ontstaan, waarvan een flink aantal het echter niet zal redden. Er zal dus zeker een consolidatieslag ontstaan, maar tegelijkertijd verwacht Gartner wel dat de BPA-markt als een zelfstandig segment zal blijven bestaan. Het selecteren van de juiste leverancier is in zo'n complex speelveld dus niet eenvoudig. Doordat veel aanbieders van complete BPM-suites ook BPA meenemen en er bovendien redelijk veel aandacht aan schenken, zal de verleiding bij menig organisatie groot zijn om voor leveranciers als IBM, Microsoft, Oracle of SAP of hun strategische partners te kiezen. Gartner vraagt zich echter af of dat verstandig is. Het bureau adviseert bedrijven om in ieder geval een vergelijking te maken met aanbieders die een aanbod hebben dat meer leveranciersafhankelijk is. Het wijst daarbij ook op de mogelijkheden die een 'best of breed'-aanpak te bieden heeft.

Niche-spelers en visionairs

In afbeelding 1 is Gartner's 'magical quadrant' voor dit segment te zien. Het onderzoeksbureau geeft in zijn rapportage een korte toelichting per leverancier, waarbij soms de vergelijking met een eerder onderzoek uit 2004 wordt gemaakt. In alfabetische volgorde:

- Casewise Systems levert Corporate Modeller dat met zijn multi-user repository een goede mix van functionaliteit en gebruiksgemak kent. Het is bekend van zijn rapporten die helpen om 'process flows' te doorgronden. Het bedrijf is echter zijn positie van 'leader' kwijtgeraakt omdat het in de ogen van Gartner traag is geweest met het toevoegen van geavanceerde modelleringstechnieken. Bovendien kent het minder partners dan vergelijkbare aanbieders.
- Fuego is vooral bekend van FuegoBPM. Met BPM Designer is het een nieuwkomer in de BPA-markt. Dit tool dient voor het ontwerpen en implementeren van processen in combinatie met de eigen workflow engine. Gartner betwijfelt echter of BPM Designer de rijkdom kan bereiken van de marktleiders.
- iGrafx levert ProcessCentral, EnterpriseModeller en FlowCharter. Het bedrijf wordt door Gartner gezien als de aanbieder die de meeste vooruitgang heeft geboekt. iGrafx biedt met ProcessCentral BAM-functionaliteit die direct gekoppeld kan worden aan procesmodellen, procesdoelen en resultaten. Met FlowCharter beschikt het over een goedkoop entry-level product dat concurreert met Microsoft Visio. EnterpriseModeller is gericht op business- en IT-architecten. De drie zijn geïntegreerd en bieden role-based functionaliteit. Als het bedrijf erin slaagt meer partnerships aan te gaan, maakt het kans om een 'leader' te worden, meent Gartner.

Afbeelding 1: Gartner kwadrant voor aanbieders BPA-tools.

- IBM heeft WebSphere Business Modeller met name in de richting van het creëren en orchestreren van 'services' verbeterd. Ook zijn verbeteringen aangebracht ten aanzien van simulatie. Er is bovendien sprake van integratie met Rational's modelleringsoftware. Volgens Gartner heeft het concern een weldoordachte visie op BPA en ondersteunt het alle aspecten van een enterprise-architectuur; vandaar de positie in het 'leader' kwadrant.
- IDS Scheer is met ARIS voor Gartner de toonaangevende partij in dit segment. Begonnen met het beheren van referentiemodellen voor SAP, is ARIS inmiddels een integraal onderdeel van SAP's NetWeaver-aanpak. Het bedrijf – ook succesvol op het terrein van BAM – heeft verder nauwe banden met Fujitsu, Lombardi, IBM, Microsoft en NEC.
- Mega biedt met MegaSuite een redelijk complete toolset, vindt Gartner, al ontbreekt BAM en bijvoorbeeld een business rules engine. Mega Process en Mega Simulation zijn gericht op werkprocessen, terwijl Mega Architecture vooral op IT-modellering is gericht. Mega Designer kan onder andere worden gebruikt voor het analyseren van data en applicaties. Gartner zou graag zien dat het bedrijf meer partners zoekt buiten Europa. In dat geval zou het kunnen opschuiven naar het leader kwadrant.
- Microsoft is groot met Visio, al ontbreekt het bij dit product in de visie van Gartner aan geavanceerde mogelijkheden voor het modelleren van architecturen. Het is daardoor eerder interessant voor het MKB en wat het onderzoeksbureau noemt 'de gewone zakelijke gebruiker', dan voor procesarchitecten. Bovendien ontbreekt het Microsoft aan een duidelijke visie ten aanzien van BPA en BPM.

Wie deden mee, en wie niet?

Gartner publiceert iedere twee jaar een magic quadrant voor BPA-leveranciers. De vorige was in 2004. Nieuw in de lijst zijn dit jaar Fuego, iGrafx (voorheen CorelMicrografx), Savvion en Telelogic (voorheen Popkin). Er is ook een (flink) aantal partijen uit de lijst verdwenen:

- CA - niet voldoende actief in deze markt;
- Commercequest - overgenomen door Metastorm;
- Computas - overgenomen door Troux Technologies;
- FileNet - biedt alleen 'inline modeling' ;
- Gensym - richt zich alleen op simulatie voor de petrochemie en nutsvoorzieningen;
- Gryphon - richt zich op strategische planning;
- High Performance - alleen aandacht voor high-level business-modellen;
- Hyperion - heeft zich uit deze markt teruggetrokken;
- Ilog - specialiseert zich in optimalisatie;
- Intellicorp - was een SAP-specialist; heeft zijn business model gewijzigd;
- Lanner - richt zich op simulatie;
- MetaSoftware - focus op verzekeringsbranche;
- Nimbus - vooral aandacht voor strategische planning;
- Powersim - aandacht vooral op 'systems dynamics';
- Promodel - simulatie-specialist;
- Ptech - specialist op het gebied van proces-architecturen;
- QPR - geografisch gericht op Noord-Europa;
- Rockwell - gericht op onder andere trainings-omgevingen.

- ProActivity biedt met Enterprise Hub een reeks van BPM-technieken, waaronder simulatie en BAM. Voor process design biedt dit product een interessant alternatief voor de oplossingen van de leaders. In 2004 was het nog een 'visionary'; nu is het echter een niche-speler. De reden hiervoor is het geringe marktaandeel en de relatieve onbekendheid. Het is inmiddels samenwerkingen aangegaan met BEA, Microsoft en CSC. In de ogen van Gartner is het echter belangrijk dat er nog meer partners komen.
- Proforma was in 2004 met ProVision reeds een 'leader' en heeft die positie nu verder versterkt. Het biedt een interessante mix van gebruiksgemak en functionaliteit, meent Gartner. Denk aan simulaties, op activiteiten gebaseerde kostentoerekening en een analytisch dashboard. Unisys en Oracle zijn onder andere wederverkopers. Gartner verwacht dat het bedrijf ook de komende jaren succesvol zal blijven.
- Savvion is bekend van BusinessManager, een BPM-suite. Het biedt Savvion ProcessModeler gratis aan, waardoor het product inmiddels duizenden keren is gedownload. Dat heeft geleid tot de nodige verkopen van Savvion's BPM-engine en

BPA-consultancy. ProcessModeler is niet zo uitgebreid als de producten van menig concurrent, maar biedt wel een aantrekkelijke instap in BPA.

- Sybase is met PowerDesigner een speler op het snijvlak van Business Process Modelling en IT-modelling. Om tot een 'leader' te kunnen uitgroeien is echter meer focus op BPA nodig en zijn bovendien meer investeringen nodig.
- Telelogic is met DOORS en TAU Architect een belangrijke aanbieder op het gebied van business requirements management en IT-modeling. In 2005 heeft het de traditionele 'thought leader' in dit segment - Popkin met System Architect - overgenomen. De integratie van System Architect lijkt echter veel aandacht op te eisen, want Gartner ziet momenteel minder visie en uitvoering dan voorheen bij met name Popkin aanwezig was. Telelogic zal gezien zijn IT-achtergrond de komende 12 tot 24 maanden moeten bewijzen dat het ook in de BPM-markt goed kan opereren.
- Troux Technologies is met de Transformed Enterprise-suite vooral gericht op IT-governance. Door de overname van Computas beschikt het nu ook over mogelijkheden om processen te visualiseren en te modelleren met het Metis geheten BPA-tool van deze firma. De combinatie van compliance management, portfolio management en IT-governance met een metadata repository biedt een interessant alternatief, meent Gartner. Wie een BPA-tool zoekt voor het ontwerpen en implementeren van werkprocessen, zal wellicht de sterke nadruk op architectuur wat teveel van het goede vinden.
- Ultimus biedt BPM Suite, waarin zich onder andere Process Designer bevindt. Deze sluit met name goed aan op bedrijven die zich nadrukkelijk op Microsoft-technologie richten. Het is vooral een analytisch gericht hulpmiddel. In 2004 was het bedrijf een 'visionary', maar door een gebrek aan partners is het nu een niche-speler geworden.

Conclusie

Softwarepakketten voor het ondersteunen van Business Process Analysis worden steeds belangrijker. Meer business managers en procesarchitecten gebruiken deze tools om hun werkprocessen beter te leren begrijpen, op elkaar af te stemmen en te optimaliseren. Het is opmerkelijk om te zien hoe BPA-tools ook steeds meer een rol zijn gaan spelen bij de communicatie tussen business en IT. BPA-tools bieden een geformaliseerde methode om informatie over werkprocessen vast te leggen en kunnen daardoor gemakkelijker gecommuniceerd worden naar de IT-afdelingen waar de uiteindelijke applicaties worden gebouwd. Deze communicatie wordt nog eens extra bevorderd doordat meer en meer BPA-tools over een repository beschikken die ook voor IT-gerichte ontwerp-tools toegankelijk is.

Robbert Hoeffnagel
is freelance journalist.